

AMERSFOORT EN OMSTREKEN

Uitgave van de Nederlandse Genealogische Vereniging Afdeling Amersfoort en Omstreken
Jaargang 12 januari 2003 Nummer 1

Ten geleide

Het is verheugend te constateren dat steeds meer leden de weg naar de redactie weten te vinden. Door het inzenden van hun kopij wordt het periodiek met recht een blad door en voor allen.

Twee leden van de redactie hebben de cursus creatief schrijven van familieverhalen gevolgd. Over deze cursus schrijft Sjouk Scholtens een stukje. Het genealogisch gedicht in de Engelse taal wijst ons er fijntjes op dat we in gezelschap niet al te veel moeten doorzagen over onze hobby. Helaas laat het gedicht zich niet gemakkelijk vertalen. Daarom onze excuses voor het ongemak voor diegenen die de Engelse taal niet machtig zijn. Hulp van (klein-)kinderen is misschien een optie? De Werkgroep Transportaktes schrijft deze keer over schippers en over Eduard Meyster, de bekende keientrekker, en over een vondeling met de fraaie naam Hendrik Greppel.

Hans den Braber informeert ons over de vernoemingregels. Iets waarvan de huidige jonge ouders zich steeds minder schijnen aan te trekken. Een mooie traditie gaat aldus verloren. Uit zijn verhaal blijkt dat het krijgen van zeven kinderen meer kansen op profijt geeft dan een lot uit de postcode loterij. Een aantal zeer lezenswaardige boeken worden besproken. We hopen dat u er wat aan hebt. Veel leesplezier toegewenst.

275 jaar joodse gemeente in Amersfoort

Verslag van de lezing door mevrouw Nechamah Mayer-Hirsch op woensdag 23 oktober 2002

Mevrouw Nechamah Mayer-Hirsch verzorgde voor onze vereniging een lezing in het gebouw Museum Flehite met daaraan gekoppeld een rondleiding langs de tentoonstelling: Mazzeltov! 275 jaar joodse gemeente in Amersfoort door de heer Gerard Raven, conservator van het museum.

Mevrouw Mayer vertelde ons op een boeiende en onderhoudende wijze over de joodse gemeenschap in Amersfoort, die begon toen in 1676 de Amersfoortse vroedschap de Bank van Lening verpachtte aan Mozes en Ruben Gompertz, die eerder de Stadsbank van Lening te Nijmegen hadden gepacht. De heren Gompertz kregen deze kans omdat de vorige pachter, te weten de niet-joodse familie Farreris uit Lombardije (daar komt de uitdrukking naar de lommerd brengen vandaan) de pacht had opgezegd. En dan begint een bloeiend joods leven in Amersfoort. Men houdt sjoeldiensten in de Bank van Lening aan de Krommestraat en die wordt daardoor een van de oudste synagogen in Nederland. Later wordt een synagoge gebouwd aan de Drieringensteeg, met de aslijn naar het zuidoosten gericht, richting Jeruzalem.

Om ons een indruk te geven van de betekenis van de joodse gemeenschap voor de stad Amersfoort vertelt mevrouw Mayer ons iets over het leven van enkele joodse burgers.

Allereerst horen we over de familie Gompertz uit Emmerich afkomstig, die de Bank van lening pachtte. Deze pacht werd later overgenomen door een neef uit Praag wiens vrouw Judith aanvankelijk weinig voelde voor een verhuizing naar Amersfoort, maar die zich al snel geheel thuis voelde in het kleine plaatsje Amersfoort. Hun dochter Mariana trouwde in 1747 met Jacob Marus uit Nijkerk en verhuisde daarheen.

Vervolgens wordt iets verteld over de familie Herschel, tabakshandelaren en behorende tot de bovenlaag van de Amersfoortse burgerij in de jaren rond 1760. Zij waren actief in het Amersfoortse verenigingsleven. Een andere bekende Amersfoorter was de heer Leib Schaap, die in 1813 in de Langestraat werd geboren. Hij was wijnhandelaar, maar ging later naar het seminarium. In 1848 werd hij de eerste opperrabijn. Zijn portret is geschilderd door niemand minder dan Jozef Israëls. Helaas overleed hij reeds op 44-jarige leeftijd aan roodvonk.

Een zeer kleurrijke joodse Amersfoorter was reb Chajiem Hurwitz. Deze opperrabijn kwam als twintigjarige in 1844 met zijn vrouw uit Russisch Polen. Meer dan 60 jaar was hij een bekende figuur in Amersfoort, mede omdat hij altijd in het zwart gekleed was. Hij werd door iedereen gegroet.

Na de lezing werd een rondgang gemaakt langs de tentoonstelling en in de pauze kon men het boekje aanschaffen dat door mevrouw Mayer was geschreven over de geschiedenis van de joodse gemeente in Amersfoort en Nijkerk. Tenslotte kreeg men de gelegenheid tot het stellen van vragen waarvan graag gebruik werd gemaakt. Mevrouw Mayer heeft ons met haar lezing op een boeiende en enthousiaste wijze kennis laten maken met haar studie over de joodse gemeenschap in Amersfoort. We mogen haar dankbaar zijn voor haar bijdrage aan de vergroting van de kennis hiervan. Tevens is een woord van dank op zijn plaats voor de heer Gerard Raven, conservator van het museum Flehite, die de rondleiding door de tentoonstelling verzorgde.

Van schoendoos tot familiearchief

Verslag van de lezing gehouden op 7 december 2002

Op deze zaterdagmiddag was er veel belangstelling om te horen vertellen hoe je een bruikbaar familie-

archief opzet. De dames Leny Kukler-van Gemert en Inge Raben-van der Meulen demonstreerden ons voor de pauze op geestige wijze, door middel van een samenspraak, waarbij Inge de domme August speelde en Leny de slimme meid. Met behulp van 'bewaarde' familiestukken lieten zij zien wat de moeite van het bewaren waard is en hoe je het beslist niet moet bewaren.

In de pauze maakten velen gebruik van de mogelijkheid om het bijbehorende handzame boekje te kopen waarin alles nog eens op een rijtje werd gezet.

Na de pauze werd uitgelegd hoe vele voetangels en klemmen vermeden kunnen worden. Een aantal goede raadgevingen zal ik proberen te vermelden: Maak van kleurenopnamen zwart/wit afdrucken, die blijven langer goed. Bewaar dierbare foto's niet in een fotoalbum maar in zuurvrije (plastic) mappen. Oude geluidsbanden moet men minstens één keer per jaar afdraaien, anders gaan ze aan elkaar kleven. Gebruik geen nietjes, paperclips, plakband of elastiek om iets vast te zetten. Een fotokopie moet eerst hangend gedroogd worden en daarna bewaard in een zuurvrije map. Oude dia's kunnen overgezet worden van kartonnen in plastic raampjes.

Bewaar het archiefmateriaal op een plaats met een constante temperatuur en luchtvochtigheid of in een kist van gewoon ongeverfd, ongelijmd hout. Alles tussen zuurvrij papier en in zuurvrije mappen en/of zuurvrije plastic hoezen, dit weer in zuurvrije Amsterdamse archiefdozen.

Tenslotte werd geadviseerd om bij testament aan te geven wie van de erfgenamen het familiearchief verder mag beheren. Indien geen van de erfgenamen er belang bij heeft kan men het archief overdragen aan een archiefdienst, bijvoorbeeld van de NGV of van het CBG. Maar besef wel dat, door de wet op de privacy, u nooit meer het eigen afgestane archief mag raadplegen, tenzij u vóór het afstaan hieromtrent een schriftelijke regeling heeft getroffen.

Het was een zeer leerzame middag, waarvoor de voorzitter de dames heel hartelijk bedankte.

Creatief schrijven van familieverhalen door Sjouk Scholtens *Cursus in samenwerking met de Culturele Raad Leusden.*

Genealogie.

Gegevens over onze voorouders, opgezocht in archieven en kerkboeken. Gegevens over geboortes, overlijden, huwelijken, kinderen, woonplaatsen en beroepen. Chronologisch beschreven of in kwartierstaten, stamreeksen en gezinsbladen gerangschikt. We verzamelen koop- en verkoopakten van huizen. Het begon als een hobby, maar langzamerhand krijgt de zoektocht ons te pakken en we komen er achter dat het over mensen gaat, met wie wij iets te maken hebben. Daarom willen we de gegevens verwerken in een boek. En wordt dat dan een opsomming van feiten of mogen er ook anekdotes tussen staan? Komen er foto's tussen en waar dan? En hoe schrijf ik een boeiend verhaal?

Over die laatste vraag ging het in deze cursus. Want als je een verhaal wilt schrijven over één van je voorouders, hoe doe je dat dan? Hoe bouw je een verhaal op. Hoe maak je het spannend? Laat je soms, bij een akte waarin je iets spannends vermoedt, je fantasie de vrije loop of is dat uit den boze bij genealogie? We kwamen er al gauw achter dat er een spanningsveld bestaat tussen de genealoog in ons en de verhalenschrijver.

We waren na zes keer ook eigenlijk nog niet uitgepraat met elkaar. Het was te kort en misschien willen we daar nog iets aan doen. In januari komen we nog een keer bij elkaar en tot die tijd houden we contact via e-mail. Wat mezelf erg boeide bij het geven van de cursus was dat grijze gebied tussen genealogie en het vertellen van familieverhalen. Het gaat bij genealogie niet alleen over de exacte gegevens uit de archieven van rijk of gemeente. Dat is wel een belangrijk onderdeel en die gegevens moeten juist en helder zijn. Dat is een ding dat zeker is. Maar dan?

Het werd ons duidelijk dat het schrijven van een familieboek een proces is, waarbij je soms heel hard bezig bent met het zoeken naar genealogische gegevens, maar dat er soms door het vinden van een akte die tot de verbeelding spreekt, opeens een verhaal naar boven komt en dat moet dan eerst opgeschreven worden. Bovendien is het vinden van de goede vorm voor zo'n boek op zich weer een zoektocht die tijd én fantasie vraagt. Soms is schrijven ook schrappen!

Mochten er mensen zijn die ook behoefte voelen om over dat probleem met anderen te praten en ideeën op te doen, belt of mailt u mij dan. Ik wil de cursus graag nog een keer herhalen.

Sjouk Scholtens
Tel: 033 - 4948455.
e-mail: sjouke.as @hetnet.nl

Genealogisch gedicht

*There's been a change in Grandma, we've noticed of her late.
She's always reading history or jotting down some date.
She's tracking back her family, you 'll all have pedigrees.*

Oh, Grandma's got a hobby. She's climbing FAMILY TREES.

*Poor Grandpa does the cooking, and now, or so he states,
That worst of all, he has to wash the cups and dinner plates.
Grandma can't be bothered, she's busy as a bee,
Compiling genealogy for the FAMILY TREE.*

*She has no time to babysit, the curtains are a fright,
No buttons left on Grandpa's shirt, the flower bed's a sight.
She's given up her club work and the soaps on TV,
The only thing she does nowadays is climb the FAMILY TREE.*

*She goes down to the courthouse and studies ancient lore,
We know more about our forebears than we ever knew before,
The books are old and dusty, that makes poor Grandma sneeze,
A minor irritation when you're climbing the FAMILY TREE.*

*The mail is all for Grandma, it comes from near and far,
Last week she got the proof she needs to join the D.A.R.
A monumental project all do agree,
All from climbing up the FAMILY TREE.*

*Now some folks came from Scotland, some from Galway Bay,
Some were French as pastry, some German all the way.
Some went west to stake their claims, some stayed there by the sea.
Grandma hopes to find them all, as she climbs the FAMILY TREE.*

*She wanders through the graveyard in search of date and name,
The rich, the poor, the in-between, all sleeping there the same.
She pauses now and then to rest, fanned by a gentle breeze,*

That blows above the Father's of all our FAMILY TREES.

*There are pioneers and patriots, mixed in our kith and kin,
Who blazed the paths of wilderness and fought through thick and thin.
But none more staunch than Grandma, whose eyes light up with glee,
Each time she finds a missing branch for the FAMILY TREE.*

*Their skills were wide and varied, from carpenter to cook,
And one, alas the records show was hopelessly a crook.
Blacksmith, waver, farmer, judge, some tutored for a fee.
Once lost in time, now all recorded on the FAMILY TREE.*

*To some it's just a hobby, to Grandma it's much more,
She learns the joys and heartaches of those that went before.
They loved, they lost, they laughed, they wept, and now for you and me,
They live again in spirit, around the FAMILY TREE.*

*At last she's nearly finished and we are each exposed,
Life will be the same again, this we all supposed.
Grandma will cook and sew, serve cookies with our tea.
We'll all be fat, just as before the wretched FAMILY TREE.*

*Sad to relate, the preacher called and visited for a spell.
We talked about the Gospel, and other things as well..
The heathen folk, the poor and then 'twas fate, it had to be,
Somehow the conversations turned to Grandma and the FAMILY TREE.*

*He never knew his Grandpa, his mother's name was ...Clark?
He and Grandma talked and talked, while outside it grew dark.
We'd hoped our fears were groundless, but just like some disease,
Grandma's become an addict, she's hooked on FAMILY TREES.*

*Our souls are filled with sorrow, our hearts sad with dismay,
Our ears could scarce believe the words we heard our Grandma say,
"It sure is a lucky thing that you have come to me,
I know exactly how it's done. I'll climb your FAMILY TREE"*

Uit de Werkgroep Transportaktes door Anje Bousema-Valkema

Onlangs transcribeerde ik onderstaande acte. Schippers zijn vaak moeilijk te traceren en omdat hier namen van 14 veerschippers in voorkomen, dacht ik dat het misschien wel iets voor ons tijdschrift zou zijn.

**Notaris A. van Brinkesteyn,
AT 039 a 001 acte no. 1**

Op huyn den tweeden January 1749 compareerden voor Anthonius van Brinckensteyn, openbaar notaris te Amersfoort:

Aert van Snellenbergh, wonende aan de Eembrugge ter eenre,
Jan Bakker, Albert van Tintelaar, Rijk Struyvenbergh, Jan Bos, Jacob Staal, Hendrik Nieuwland, Dirk Heek, Arien van de Kroon, Leendert Tuygh, Jan Heuveling en Barent Rickers, alle schippers van hier op Amsterdam et vice versa, soo voor haarselven en sig sterk makende en de rato caverende voor haar confraters Pieter Heek, Abraham Stuivenbergh en Hermannus Vroman (die uyt de stad sijn), medeschippers van hier op Amsterdam et vice versa ter andere sijden.

Ende verklaarde den eersten comparant aangenomen te hebben, te leveren de Jagers en paarden die de laatste comparanten nodig hebben tot 't jagen van alle haare veerschepen, die in 't veer varen, te weten tot ieder veerschip twee paarden, soo als de laatste comparanten ook bekenden deselve in huure aangenomen te hebben met dese conditie dat voorn. aannemer, den eerste comparant, altijd sal moeten besorgen dat twee paarden daartoe gereed sijn wanneer de veerschepen van Amersfoort afvaren en wanneer de veerschepen van Amsterdam aankomen aant end van de Eem. Bij dag sal de eerste comparant dan mede aldaar twee paarden moeten in gereedheyd hebben om voors. veerschepen na Amersfoort te voeren en wanneer de schippers laatste comparanten bij nagt aant end van de Eem van Amsterdam koomen, sal hij een plaets aan de Eemschen Dijk moeten noemen om en bij 't haventje alwaar dan altijd mede twee paarden en jaegers voor ieder schip klaar moeten sijn om voorn. schepen na Amersfoort te trekken. De eerste comparant, aannemer, sal ook altijd een dubbelde lijn moeten versorgen. Dese voors. aanneming of verhuuringe van peerden met de Jagers daartoe nodig, geschied voor den tijd van ses aan eenvolgende jaaren, waarvan 't eerste jaar ingegaan is met gisteren, den eersten January 1749 en 't laatste jaar sal expireren met den laasten december 1754, jaarlyx voor de somma van dertien honderd gulden eensgeld, behalven dat de eerste comparant nog daarenbovens in gebruyk sal hebben 't weyland rondom de schuur, gelegen even buyten de kleyne Koppelpoort in de vrijheyd deser stad, met de paardestal, de haverkist, de hoysolder en 't afdak om in te wonen, nogtans sijn de comparanten overeen gekomen dat indien de eerste comparant aannemer komt te overlijden gedurende de voors. ses jaaren, desselfs Weduwe of erffgenamen alsdan uyt de voors. contracte of aanneming sal of sullen mogen scheidt mits 't jaar waar ingetreden is sal of sullen moeten uythouden..

De laatste comparanten, veerschippers, nemen aan te betalen de beloofde huurpenningen alle vierendel jaars te weten ses weeken na 't verschenen vierendel jaars en soo vervolgens tot de voors. huur of aanneming geexpireert is.

Indien de eerste comparant aannemer, niet maakte dat de paarden en jagers op plaatse voors. gereed waren alsdan sullen de respectieve veerschippers anderen paarden en jaegers mogen nemen tot sijne kosten en dat geld op sijn beloofde somme korten.

Tot voldoeninge en naarkominge van dese huur ofte contracte verbinden de respectieve comparanten hunne persoonen en goederen.

Gepasseert buiten de Grote Koppelpoort.

Als getuigen treden op Anthony Boldoot en Aelbert Verbeek de jonge, borgers van Amersfoort.

Alle schippers ondertekenen de acte met hun handtekening, behalve Jan Bos, (let op de spelling en soms kleine letters!)

Aart van Snellenberg, ijan backer, albert tintelaar, Rijk Struyvenberg, J B (Jan Bos)
Jacob Staal, hendrik nieuwland, Dirk Heek, Arien van der kroon
Leendert Tuygh, Jan Heuveling, barent Rickers, Antoni boldoot, AVBeek D Jonge

Een oude plechtbrief uit 1550, na 118 jaar afgelost

Een plechtbrief is een gerechtelijke erkenning van een geldschuld. Janna Gerrit Jansdochter leent in 1550 vierhonderd gulden aan Jan ter Brugge met als onderpand zijn huis, staande op de hoek van de St. Jacobssteeg in Utrecht. Indien een dergelijke plecht niet werd afgelost kon deze vordering aan een andere persoon worden overgedragen. Op 20 januari 1624 werd deze plechtbrief door Adriaen Janszn van Wees cum suis overgedragen aan mr. Henrick van Domselaer. Op 20 September 1668 heeft Nicolaa Both, laatst weduwe van Cornelis van de Water, qualitato qua, off van harentwege, het kapitaal van deze plechtbrief plus acht maanden rente (5 %) voldaan.

Mede-erfgenaar van de erfenis van het echtpaar Mr. Henrick van Domselaer en Eva Meyster was Jonkheer Everard Meyster die, bij de scheiding hiervan, deze plechtbrief verkregen had. Op 7 oktober 1668 machtigde hij Jonkheer Peter de Rout, zijn neef en Nicolaas de Cruyff, notaris aan het hof van Utrecht, om deze plechtbrief voor het Gerecht van de stad Utrecht te casseren en in de registers te royeren. De akte luidt als volgt:

Notariële actes van A. van Brinckesteyn, AT 015a001, folio 45

Op 7 oktober 1668, ouden stijl, compareert voor notaris A. v. Brinckesteyn de Weledele Heer Jonkheer Everhard Meyster als mede-erfgenaar van wijlen mr. Henrick van Domselaer en Jonkvrouwe Eva Meyster echtelieden, 't recht van de verdere erfgenamen bij maeckgescheyt tot de nabestaende plechte verkregen hebbende ende heeft geconstitueert en machtig gemaect als hij dede bij dezese de Weledele Jonkheer Peter de Rout, Heere van Ganswijck sijne neef ende Nicolaas de Cruyff notaris aen het hoofds voorsch. [Utrecht] te samen en elcx bijzonder special om te compareren voor de Gerechte der Stadt Utrecht ofte ten secretarie aldaer ende te laten casseren ende ten registers royeren seeckere plechtbrief van vier hondert gulden capitael bij Jan ter Brugge de twintigste aprilis 1550 van de voorsch. Gerechte ten behoeve van Janna Gerrit Jansdochter, Frans Evertszn weduwe, op sijn huysinge staende op de Zuythoeck van Sint Jacobssteeg gepasseert waer toe de voorn. mr. Henrick van Domselaer van Adriaen Janszn van Wees cum suis den twintigsten januaris 1624 't recht bij transport vercregen hadde, oock om te bekennen 't voorsz. capitael met acht jaeren ende acht maanden rente daerop tot de twintigste september laetstleden, jegens vijf ten hondert verlopen door handen van Nicolaa Both, lest weduwe van Cornelis van de Water qualitato qua off van harent wegen voldaan te sijn, en verder alles te doen 't geene tot quyttinge en cassatie van de voorsch. plechtbrieff soude mogen requireren. Belovende alles de rato onder verbant ende submissie als naar rechte versoekende hiervan acte die is dese. Aldus gedaen ende gepasseert binnen Amersfoort voorn. ten huysen van de Heere mr. Godefrey van Meerveen ter presentie van Johan van Meerveen en Daniel Rijckzn getuigen hiertoe versocht.

Steven de Vion, na veertig jaar gerehabiliteerd Notaris A. van Brinckesteyn, AT 015a 001, folio 13

Op 7 januari 1669 compareert voor notaris A. van Brinckesteyn: Geurtge Sanders, out omtrent 76 jaer, weduwe van Reyer Dirckszn, in leven molenaar aan de St. Anna-molen te Amersfoort. Zij verklaart ten behoeve van de kinderen van Steven de Vion, wonende alhier, dat haar wel bekend en noch indachtig is, dat in des jaers 1629, als wanneer de Keysersen dese stad Amersfoort hadden ingenomen en sij, met haar voornoemde man saliger, woonde aen de voornoemde St. Anna-molen, op dien dagyh als wanneer de Keysersen de stad verlieten en plonderden [plunderden], eenige van hetselve Keyserse volck lang om haer huysinge gelopen en ten lesten de achterdeur opgebroken hebbende voor de heert (alwaer het peert, om beter bewaert te sijn, geseth was) haer peert 't welck gecluysterd was, genomen en daarmede weggeleyt hebben, sonder dat sij gesien heeft dat deselve Steven de Vion, der requirantes vader daer bij was. Gevende voor redenen van wetenschap dat zij dezelfde Steven de Vion, als in haer buyrt alsdan woonde, wel gekent heeft en sij, de attestant, oock ten tijde voorschreven, in huys was en haer peert bewaerde, wordende van één van de Keysersen gestoten omdat sij 't peert niet overgeven woude. Alle 't welck voorschreven staet, verclaerde de comparante alsoo geschiet te sijn, presenterende derhalve desnoots nader met eede te stercken. aldus gepasseert te Amersfoort in presentie van de getuigen Steven Geurts van Brinckesteyn en Mathijs Jerusalem, borgers van de stad Amersfoort.

Toelichting op deze situatie:

In de Historische Encyclopedie van Amersfoort staat de St. Annamolen vermeld: 'Korenmolen op de stadswal tussen Koningstraat en Pothstraat. Gebouwd voor 1649, afgebroken 1754, genoemd naar de St. Annakapel'. Deze kapel stond volgens hetzelfde boek: 'achter het pesthuis in de Pothof dicht bij de stadsmuur'.

Als aangenomen mag worden dat dit paard, al rondjes lopend, de molen moest aandrijven, dan maakten de Keizersen op dat moment de molenaar brodeloos. Zo'n paard kan eenvoudigweg niet gemist worden.

Vandaar dat het extra beschermd werd in tijden van nood. Landelijk gezien heeft deze akte verband met het beleg van Den Bosch. Op 1 mei 1629 slaan Frederik Hendrik en Ernst Casimir het beleg voor deze stad. Om hen weg te lokken doen Graaf Hendrik van den Bergh, veldheer van Isabella van Oostenrijk en Montecuculi, keizerlijke veldheer in juli 1629 een inval op de Veluwe. Amersfoort moet zich aan hen overgeven. Maar in augustus van dat jaar moeten de Keysersen zich terugtrekken, omdat Otto van Gent intussen Wezel veroverd heeft, waar hun voorraden opgeslagen liggen.

Bron: Kalendarium, Geschiedenis van de Lage landen in jaartallen, door dr. H.P.H. Jansen.

Vernoemingregels door Hans den Braber

Op deze pagina wordt een overzicht gegeven van de vernoemingregels die ik de afgelopen jaren heb verzameld. Er worden hierover regelmatig vragen in de diverse nieuwsgroepen gesteld dat het mij handig leek deze regels op mijn Internetpagina op te nemen.

Wie aanvullingen en/of correcties heeft op onderstaande regels, wordt gevraagd deze aan mij te emailen, zodat dit kan uitgroeien naar een zo compleet mogelijk overzicht van de vernoemingregels.

Hans den Braber, Vogelvlinder 6, 3723 RB Bilthoven;

per e-mail: hans@den-braber.nl

website: <http://www.den-braber.nl>

Algemene vernoemingregels:

Groningen

- * 1e zoon vernoemd naar vaders vader
- * 2e zoon vernoemd naar moeders vader
- * 3e zoon vernoemd naar vader
- * 1e dochter vernoemd naar moeders moeder
- * 2e dochter vernoemd naar vaders moeder
- * 3e dochter vernoemd naar moeder Hier wordt soms vanaf geweken om voorrang te geven aan overleden voorouders

Drenthe

- * Het was niet ongebruikelijk om de oudste zoon naar de vader van moederszijde te vernoemen indien deze reeds was overleden en de vader van vaderszijde nog wel in leven was.
- * De derde zoon of dochter werd meestal vernoemd naar de oudste broer van vaderszijde of de oudste zuster van moederszijde.

Het getal 7

- * 7e kind moest priester worden of het klooster in
- * 7 jongens op rij; het peterschap van de Koning kan ingeroepen worden, septimum consequentur filium
- * 7 meisjes op rij; het meterschap van de Koningin kan ingeroepen worden. Daarbij het recht om op kosten van de Koning een opleiding te volgen of te studeren.

Brabant/Limburg

- * 7e zoon: krijgt de voornaam Louis of Lodewijk
- * Aan de zevende zoon werden bijzondere kwaliteiten toegeschreven. Dat had te maken met de goddelijke status die de middeleeuwse koningen kenden. Ze werden in staat geacht om bepaalde kwalen te genezen.
- * Een lers geloof is dat de zevende zoon van een zevende zoon helderziend zal zijn.
- * 7e dochter: krijgt voornaam Louise

Overige wetenswaardigheden rond vernoemen en dopen:

- * grootouders zijn vaak zelf aanwezig als doopgetuigen
- * als er twee kinderen in hetzelfde gezin dezelfde voorna(a)m(en) hadden, dan is er een grote kans dat het oudste kind overleden is voordat de 2e is geboren. Er zijn echter uitzonderingen bekend, vaak het gevolg van consequent vernoemen. Ter onderscheiding werd dan als toevoeging "de oude" of "de jonge" toegevoegd. Ook dit was niet altijd het geval; hoogstwaarschijnlijk werd dan ter onderscheiding een verschillende roepnaam gehanteerd.

- * indien twee kinderen uit een gezin - vlak na elkaar geboren - dezelfde doopgetuigen hadden, dan is waarschijnlijk het oudste kind jong overleden.
- * je ziet vaak dat een kind naar de vader wordt vernoemd indien het kind (kort) na diens overlijden wordt geboren (als postuum eerbetoon of om de voornaam in de familie te houden)
- * het eerste kind uit een tweede huwelijk werd genoemd naar de overleden partner van 1 van de echtelieden.
- * broers en zusters worden als doopgetuigen genomen, als deze circa 11 jaar of ouder zijn.
- * een jongetje geboren uit een onwettige relatie krijgt de voornaam van de vader. Dit kan een aanwijzing opleveren voor de mogelijke vader als zijn naam niet genoemd wordt in de doop- c.q. geboorteakte.
- * een meisje geboren uit een onwettige relatie krijgt de voornaam van de moeder.
- * het komt vaak voor dat de dopeling dezelfde voornaam heeft als één van de doopgetuigen
- * plaatsvervangers bij dopen zijn (bijna) altijd vrouwen

Bijzondere regel:

Een drielingbestaande uit drie jongetjes wordt vernoemd naar de Drie Koningen Caspar, Balthasar en Melchior.

Met dank aan de bijdragen van: Ed Boeren, Harry Hoeksema Dzn, Hans Homan Free, Luuk Keunen, René Luijkenaar, Hein Vera.

Een vondeling in Amersfoort door H.S.H. Koning-van Dalen Veel vreugde en soms verdriet bij geboortes

Als vrijwilligster ben ik bezig om de geboortes in Amersfoort op de computer te verwerken. Akte na akte is dan zo bijna op je netvlies gebrand. Een geboorte behoort een vreugdevolle gebeurtenis te zijn en heel vaak is dat ook zo. Maar je komt aktes tegen waar minder vreugde aan te beleven is als er een levenloos kindje ter wereld gekomen is en het toch moet worden aangegeven. Soms heeft het kindje een voornaam gekregen.

In het geboortenboek van 1896 kwam ik een heel bijzondere akte tegen en dat deed mijn hart toch sneller slaan; leest u mee:

Op heden de elfden dag der maand July achtthonderd zes en negentig is voor ons ondergeteekende Ambtenaar van den Burgerlijken Stand te Amersfoort verschenen:

Hendrik van den Essenburg, van beroep wisselwachter oud vijf en twintig jaren, wonende alhier, in de Nachtegaalsteeg Wijk I, nummer acht en dertig, welke ons heeft verklaard op den negenden July dezes jaars des middags ten drie ure binnen deze gemeente nabij den Stationsweg van de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij in een greppel te hebben gevonden een kind van het mannelijk geslacht vermoedelijk twee à drie maanden oud. Het kind was gekleed met een wit mutsje met wit lint doorwerkt; wit gestreept bovenrokje van onderen met gehaakt kantje; wit gestreept nachtponnetje met aan den hals gehaakt kantje en bandje gesloten; wit gestreept onderlijfje aan den hals en mouwen met geborduurd kantje voorzien van zes bandjes tot sluiting; wit katoenen hemdje aan hals en mouwen met gehaakt kantje en bandje tot sluiting aan den hals; wit linnen luier zogenaamd blokjes goed; wit flanellen luier en wit katoenen kousjes; alle goederen zoo goed als nieuw en ongemerkt; dat aan het kind als kentekenen zijn ontdekt rood bonte vlekken in het gezicht en op het lichaam.

En dewijl bij hetzelfde geenerlei aanwijzingen van eenigen naam is gevonden, zoo hebben wij Ambtenaar voornoemd aan dat kind gegeven de namen van HENDRIK GREPPEL, terwijl het ter verpleging voorlopig is geplaatst bij JOHANNES BRITS, agent van Politie wonende aan de Sint Andriespoort Wijk C nr. 1. Van welke verklaring wij dit proces-verbaal hebben opgemaakt in tegenwoordigheid van Pieter Smid, agent van politie, oud vijf en dertig jaren en van Nicolaas Vink, stadsbode, oud drie en zestig jaren, beide wonende alhier.

En hebben wij dit proces-verbaal na gedane voorlezing onderteekend met den comparant en de getuigen. Was getekend: H.van Essenburg; P. Smid; N. Vink, plus de ambtenaar.

Wat zou er van Hendrik Greppel terecht gekomen zijn? Aan zijn kleertjes te merken kwam hij toch niet uit het allerarmste gezin! Zijn moeder was in ieder geval niet in blijde verwachting!

Utrechtse huwelijken op internet

Vrijwilligers van Het Utrechts Archief hebben alle 169.525 huwelijken in de provincie Utrecht uit de periode 1811-1922 toegankelijk gemaakt via internet. Voor genealogen met Utrechtse voorouders is dit een mijlpaal. De kans om voorouders te vinden is veel groter geworden. Alle huwelijksakten zijn toegankelijk via de landelijke genealogische site www.genlias.nl.

Het GenLiasproject is in 1995 bij de Rijksarchiefdienst gestart door de oprichting van een projectgroep "Familiegeschiedenis terug tot 1780". Het doel was te komen tot een gedigitaliseerde toegang op allereerst alle huwelijksakten en vervolgens alle akten van de Burgerlijke Stand in geheel Nederland over de gehele periode dat deze openbaar is. Per provincie zou worden ingevoerd door zoveel mogelijk vrijwilligers en in Den Haag zouden de bestanden gezamenlijk op het internet worden gebracht.

Als GenLias geheel gevuld is, kan iedereen achter zijn eigen pc zijn stamboom tot ongeveer 1780 uitzoeken via dit systeem.

Wat de provincie Utrecht betreft, kan iedereen in de hele wereld de huwelijksakten uit de periode 1811-1922 inzien en daarvan op zijn eigen printer een kopie maken

GenLias was een wel zeer ambitieuze opzet, die enkele malen onder haar succes is bezweken omdat de server de vele bezoekers niet kon verwerken. Dat is inmiddels verleden tijd. Er is nu een stabiele site: www.genlias.nl, met een uitstekend zoekstelsel, waarin gezocht kan worden op meerdere trefwoordsoorten.

Het streven was om in 2002 alle huwelijksakten 1811-1922 te hebben ingevoerd, maar het was bekend dat dit waarschijnlijk niet voor alle provincies haalbaar zou zijn. De provincie Utrecht is de derde provincie die de huwelijksakten allemaal klaar heeft en de stad Utrecht is de eerste van de vier grote steden.

Het blijft natuurlijk niet bij de huwelijken. Op dit moment werken bij Het Utrechts Archief 45 vrijwilligers aan het invoeren en controleren van de overlijdensakten 1811-1942 in GenLias. Daarna komen de Geboorten aan de beurt en dan is de hele Burgerlijke Stand online beschikbaar.

Het Duitse Huis te Utrecht door Anton van Nostrum

Aan de Springweg in het centrum van Utrecht bevindt zich het gerestaureerde Duitse Huis waar ik onlangs enkele uurtjes heb mogen vertoeven. In de prachtig middeleeuwse gebouwen bevindt zich het archief van de Duitse Orde of beter gezegd het archief van de Balije van Utrecht van de Ridderlijke Duitse Orde. Men bezit er naast allerlei 'gewone' archiefstukken van een Middeleeuwse instelling met grootgrondbezit, ongeveer 3000 charters, waarvan het oudste dateert uit het jaar 1200. Een waar paradijs voor historici, heraldici en genealogen. Het verhaal over het ontstaan en de geschiedenis van deze orde overgenomen uit een meegekregen foldertje wil ik u niet onthouden.

De Balije van Utrecht der Ridderlijke Duitse Orde kent een lange en boeiende geschiedenis. Zij begint ten tijde van de derde kruistocht naar het Heilige Land. Jeruzalem was in 1187 in handen gevallen van de moslims en de paus had een oproep laten uitgaan door heel christelijk West-Europa om ter kruisvaart op te trekken. Jeruzalem moest worden teruggewonnen voor de Christenheid. Deze keer waren het veel ridders uit Duitstalige streken die aan de oproep gehoor gaven. In 1189 bereikte het kruisleger de havenstad Acco, de toegang tot Palestina. Acco was echter in handen van de Egyptische sultan Saladin waardoor de kruisvaarders gedwongen waren beleg te slaan voor de stad. De belegering duurde twee jaar en volgens de overlevering werd tijdens dit beleg door kooplieden uit Bremen en Lübeck een veldhospitaal ingericht onder het zeil van een koggeschip. In dit hospitaal kregen de zieke en gewonde Duitstalige kruisvaarders medische verzorging door de lekebroeders die het hospitaal beheerden en gaven priesters geestelijk bijstand in de eigen taal. Acco werd tenslotte in 1191 veroverd waarna het hospitaal in de stad werd gevestigd. Het kreeg de naam 'Hospitaal van Sint Marie der Duitsers in Jeruzalem'. Dit laatste als stille verwijzing naar de hoop toch nog eens Jeruzalem te zullen bereiken.

Gedurende de jaren dat het hospitaal zijn zetel in Acco had, veranderde het karakter van deze religieuze instelling. Begonnen als eenvoudige hospitaalorde, werd deze al in 1199 door paus Innocentius III erkend als militaire ridderorde. De Duitse hospitaalbroeders hadden namelijk naar het voorbeeld van de Johanniters en de Tempeliers, eveneens de gelofte afgelegd om het Heilige Land met het zwaard te zullen verdedigen tegen de 'heidense vijanden'. Om deze gelofte te kunnen nakomen, nam de orde ridderbroeders aan, vechtmöniken die overigens wel geacht werden evenals de hospitaalbroeders een gemeenschappelijk leven van ascese en gebed te leiden wanneer zij niet militair in actie waren.

Ter onderscheiding van de Johanniter ridders en de Tempeliers toonden de Duitse ridders zich met een zwart kruis op hun witte mantel. Tijdens de belegering van de havenstad Damiate in de Nijldelta in Egypte in de

jaren 1218-1219, speelden de ridders van de Duitse Orde een zo indrukwekkende rol op zowel militair als hospitaalgebied, dat hun naam en prestige voortaan de aandacht van de Oost-Europese vorsten die hulp zochten bij hun strijd tegen hun eigen 'heidense vijanden'. De grootmeester van de orde, Herman von Salza, zag wel enig perspectief in deze richting en ging op verschillende verzoeken in. In ruil voor militaire bijstand aan lokale machthebbers verwierf de orde daardoor grote territoria in de Baltische gebieden.

Acco viel in 1291 opnieuw in handen van de moslims en omdat het er toch naar uitzag dat de strijd tegen de moslims in het oostelijk Middellandsezeengebied hopeloos begon te worden, trok de orde zich nu definitief uit dit gebied terug..

In 1309 werd de hoofdzetel van de orde verplaatst naar Mariënburg in Pruisen (tegenwoordig in Polen) niet ver van Dantzig. In de loop van de 14e eeuw volgde daarop de vorming van een eigen soevereine Staat, eerst in Pruisen en later ook in Lijfland (ruwweg Estland en Letland), met aan het hoofd de Grootmeester der Orde.

Oorspronkelijk was de hospitaalbroederschap georganiseerd als een kloosterorde met aan het hoofd een Grootmeester als gekozen overste. Bij zijn bestuur liet hij zich adviseren door een raad of kapittel van de oudste en verstandigste broeders. Naarmate de orde groeide en meer vermogen in de vorm van grondbezit verwierf, verspreid liggend over een groot deel van Europa, werd de organisatie ingewikkelder. Op de grotere goederencomplexen werden huizen gesticht, die commanderijen werden genoemd en onder leiding stonden van een commandeur. De commanderijen werden regionaal gegroepeerd in administratief-organisatorische eenheden, de zogenaamde Balijen. Aan het hoofd van iedere Balije stond een Landcommandeur. De Landcommandeurs op hun beurt waren verantwoording schuldig aan de Landmeester (voor de Nederlanden de zogenaamde Duitsmeester) die op zijn beurt ondergeschikt was aan de Grootmeester. Idealiter moesten de commanderijen - naar evangelisch model - ten minste twaalf man en hun Commandeur herbergen. De kleinere commanderijen in de Nederlanden haalden deze norm meestal niet. Zij waren niet meer dan regionale beheerscentra, met een aantal priesters en lekenbroeders en zusters, die de charitatieve traditie uit de begintijd in ere hielden.

Bij de belegering van Damiate in 1218 waren veel ridders uit de Nederlanden actief geweest. Gegrepen door het ideaal van de orde en onder de indruk van de verrichtingen van de ridderbroeders, schonk een aantal van hen landerijen met of zonder huizen aan de orde om daarmee de economische basis van de orde te versterken. De ridders Adolf van den Berg en Sweder van Dingede sr. schonken als eersten in 1218 respectievelijk een landgoed in Dieren en landerijen in de buurt van Schalkwijk. Schenkingen van grotere en kleinere goederencomplexen volgden snel, niet in het minste omdat een schenking aan de orde door opeenvolgende pausen werd gepropageerd als gunstig voor het zielenheil der schenkers en hun verwanten. Op de grotere landgoederen werden commanderijen gesticht, 14 in totaal, en wel in Dieren, Doesburg, Rheden en Tiel, Katwijk en Leiden, Maasland, Middelburg, Nesse en Schoten in Friesland, Schelluinen en Schoonhoven, Bunne in Drente en nog korte tijd één in Ootmarsum. Deze 14 commanderijen werden gegroepeerd in de Balije van Utrecht, met haar hoofdhuis in de stad Utrecht waar de Landcommandeur resideerde.

Op 9 april 1231 schonk Sweder van Dingede jr. samen met zijn vrouw Beatrix van Loon de orde een huis met landerijen vlak buiten de muren aan de westzijde van de stad Utrecht. Zij deden dit ter afkoop van een kruistochtgelofte die zij hadden afgelegd maar waar zij bij nader inzien toch liever van afzagen. Het huis moet gelegen hebben ter hoogte van het voormalige Academisch Ziekenhuis Utrecht. Dit huis groeide uit tot het hoofdhuis van de Balije van Utrecht. Het huis lag echter kwetsbaar buiten de stadsmuren en in 1345 ging het dan ook in vlammen op door toedoen van graaf Willem IV van Holland nadat zijn beleg van de stad Utrecht op een mislukking was uitgelopen. Landcommandeur Gosen van Garnaar kocht daarop van de bisschop van Utrecht Jan van Arkel een stuk grond binnen de stadsmuren aan de Springweg en met de bakstenen van het verwoeste huis bouwde hij in korte tijd een nieuw hoofdhuis met een oppervlakte van vijftig bij elf meter. Toen dit nieuwe onderkomen klaar was, werd een kloosterkerk gebouwd, waarna rond 1400 aan dit complex nog privé-vertrekken voor de Landcommandeur werden toegevoegd. Daarmee was het Duitse Huis compleet en zo bleef het bestaan tot op de dag van vandaag. Met uitzondering van de kerk, die voorgoed ineenstortte tijdens het voor Utrecht beruchte noodweer van 1674. Alleen de sacristie bleef bewaard.

De Balije van Utrecht dankt haar voortbestaan aan het feit dat zij zich in de zestiende eeuw losmaakte van de Duitsmeester. Deze claimde de rang van Grootmeester nadat grootmeester Albert van Brandenburg zich tot het lutheranisme had bekeerd. De Balije van Utrecht wenste niet langer bij te dragen in de kosten van de orde en de Landcommandeur verscheen niet meer op de kapittelvergaderingen bij de Duitsmeester.

In Utrecht echter had de reformatie ook zijn gevolgen. De Staten hadden de soevereiniteit aan zich getrokken na de afzwering van Philips II in 1581 en zij beschikten nu over het voorstbestaan van de roomse geestelijke instellingen in hun gewest. De Balije van Utrecht van de Ridderlijke Duitse Orde mocht blijven

bestaan op voorwaarde echter dat de leden protestant werden. En zo gebeurde. Het karakter van de Balije van Utrecht veranderde daarmee in de 17e eeuw van een geestelijke orde in de zin van de Middeleeuwse kerk tot een wereldlijke adelscorporatie. Geloften van armoede en kuisheid hoefden niet langer te worden afgelegd en het Duitse Huis werd tot aantrekkelijke verblijfplaats voor hooggeplaatste gasten, waarbij heel speciale gelegenheden de eigen composities van landcommandeur Van Wassenaer op het clavecimbel ten gehore werden gebracht. De commanderijen in het land raakten als gevolg van de reformatie in de loop van de 17e en 18e eeuw de één na de ander in verval en werden ontmanteld. De Commandeurs werden tot titelhouders en de bezittingen kwamen onder het centrale beheer van de in Utrecht zetelende rentmeester-generaal.

De Franse tijd bracht een nieuwe - en bijna fatale - dreiging voor de Balije. Het Duitse Huis in Utrecht werd in 1807 geconfisceerd door koning Lodewijk Napoleon ten behoeve van de vestiging van een militair hospitaal. In 1809 vaardigde keizer Napoleon een decreet uit waarbij de Duitse Orde in alle staten van de Rijnbond werd opgeheven en toen in 1810 het gebied van het koninkrijk Holland bij Frankrijk werd ingelijfd, moest de Balije, net als alle overige instellingen van geestelijke oorsprong afstand doen van al haar onroerende en roerende goederen, inclusief archief en bibliotheek.

De overdracht van het omvangrijke goederenbezit nam echter nogal tijd in beslag en landcommandeur Bentinck maakte daarmee ook geen enkele haast. Inmiddels verstreek de tijd en stortte het Franse imperium ineen.

Nederland maakte zich in 1814 los van Frankrijk en bij wet van 8 augustus 1815 kon de Balije van Utrecht in ere worden hersteld, nu onder de soevereiniteit van de Koning der Nederlanden, Willem I. De goederen, waaronder de archieven, kwamen terug aan de Balije, met uitzondering echter van het Duitse Huis aan de Springweg. Noodgedwongen zocht de Balije een nieuwe behuizing, aanvankelijk in Den Haag, later toch weer in Utrecht waar zij in 1836 het voormalig kapittelhuis van Oudmunster aan de Hofpoort bij de Nieuwe Gracht betrok. Bij de confiscatie van het Duitse Huis in 1807 echter, had de Balije eerste recht van koop weten te bedingen in geval de Overheid zich van het gebouwencomplex zou willen ontdoen. Toen dit geval zich voordeed in 1992 kon de Balije een deel van het complex, bestaande uit de voormalige landcommandeursvertrekken en de sacristie van de kloosterkerk, opnieuw in eigendom verwerven. Na een grondige restauratie betrok zij in 1995 ten tweede male haar oude Huis.

De Balije zet thans de charitatieve tradities uit de begintijd voort. Haar doel is nu gericht op de bevordering van de belangen van personen en instellingen wier werkzaamheden enerzijds liggen op het terrein van de geestelijke toerusting in reformatorische zin en anderzijds op het gebied van de hulpverlening aan gewonden, zieken en anderszins hulpbehoevenden, alsmede op het voorkomen of verzachten van menselijke nood. Deze doelstellingen kunnen worden bereikt door het verlenen van geldelijke steun of met andere daartoe geëigende middelen. Daarnaast heeft de Balije zich met de Johanniter Orde in Nederland verenigd in de Stichting Werken, die onder meer vakantieweken voor oudere gehandicapten organiseert, bemiddeling verleent bij het vinden van begeleiders om samen met gehandicapten op vakantie te gaan en cursussen organiseert voor vrijwilligers voor de praktische zorg voor ouderen of lichamelijk gehandicapten. Aan de Balije is tenslotte nog verbonden het Vicariefonds waaruit studietoelagen kunnen worden verleend aan jonge mensen die theologie studeren aan de Universiteit van Utrecht.

Tenslotte moet het archief worden genoemd. Het is een unieke collectie bestaande uit zo'n 3000 charters en andere stukken waarvan de oudste dateren uit het begin van de dertiende eeuw.

Het archief Springweg 25, 3511 VJ te Utrecht is te raadplegen op maandag tussen 9.30 en 17.00 na telefonische afspraak: 030 - 232 2212.

De Ramp van Wijk bij Duurstede

In de nacht van 17 op 18 oktober 2002 zijn de archiefbewaarpplaats en de studiezaal van het streekarchivariaat Kromme Rijngedied/Utrechtse Heuvelrug in Wijk bij Duurstede onder water gelopen. Dit archief bevat documenten van de gemeenten Amerongen, Bunnik, Doorn, Driebergen-Rijsenburg, Houten, Leersum, Maarn, Rhenen en Wijk bij Duurstede. Niet alle gemeenten even hard getroffen. Doorn is bijna geheel ontsnapt. Het gemeentehuis wordt verbouwd en voor het aanleggen van een parkeergarage wordt het grondwater weggepompt door middel van zeven pompen. Die zeven pompen voerden het water af naar een fietsenkelder die als opvangreservoir fungeerde. Van daar uit werd per uur 200 kubieke meter water naar een sloot naast het gemeentehuis gepompt. Toen bleek dat het grondwater vervuild was, werd tussen de fietsenkelder en de sloot een zuiveringsinstallatie aangebracht. Die installatie kreeg een storing. Vervolgens weigerde ook de noodpomp in de fietsenkelder. Daardoor is de fietsenkelder volledig ondergelopen. Het water zocht een uitweg en liep uit de kelder in de bodem. Vervolgens is het door gaten in de fundering in de kruipruimte terecht gekomen. Via de luchtschachten van de verwarming en luchtbehandeling is het water in de technische ruimte beland. Hier vandaan is het water uiteindelijk in de hele kelder terecht gekomen, inclusief het archief. De schade is enorm. Alleen al het invriezen van de

kletsnatte dozen en vervolgens drogen van deze ijsklomp kost naar schatting 2,5 miljoen euro. De kosten van restauratie bedragen waarschijnlijk een veelvoud hiervan. Het definitieve verlies van het cultureel geheugen blijft hopelijk beperkt tot deze schadepost. Culemborg overkwam in 1983 nagenoeg hetzelfde en daar kampt men nog steeds met de gevolgen ervan.

Boekennieuws

B. de Boer, W. Fecken, W. Gommers e.a.

Eemnessers door de eeuwen heen, 2 delen (deel 1 genealogieën, deel 2 index)

Eemnes 2002, isbn 90-6550-714-0

Prijs: deel 1 € 16,50 en deel 2 € 9,- (excl. verzendkosten).

In 2002 bestond de stad Eemnes 650 jaar. De Historische Kring Eemnes heeft dit jubileum met een indrukwekkend boek opgeluisterd. Het is niet zo maar een gelegenheidsuitgave; een werkgroep is vanaf 1979 met genealogisch onderzoek bezig geweest. Goed werk heeft tijd nodig!

Het werk bevat de genealogie van alle Eemnesser families, van 1675 tot ongeveer 1920, die met twee of meer generaties in de bronnen werden teruggevonden. Deel 1 begint met een lezenswaardige inleiding en bevat genealogieën van honderden families, in totaal 711 pagina's. De uitgever is zo attent geweest om een aantal blanco bladzijden achter in het boek op te nemen, zodat er ruimte is voor uw eigen aanvullingen. De langste genealogieën omvatten wel negen generaties. Veel mooie familiefoto's zijn opgenomen, sommige meer dan honderd jaar oud. De foto's geven een goed beeld van de klederdracht die in Eemnes gangbaar was.

Deel 2 vormt de index op de persoonsnamen en omvat 94 pagina's.

Het boek is een geweldige prestatie, waarvoor de samenstellers veel lof verdienen. Het werk is uitgegeven door de Historische Kring Eemnes en kon dankzij sponsors voor een lage prijs worden aangeboden. Het boek is in onze afdelingsbibliotheek opgenomen.

G. Caudron

Civiel-rechterlijk archief Barneveld, 1675-1811, Barneveld 2002, uitgave op cd van de Vereniging Veluwe Geslachten, te bestellen voor niet-leden van de VVG door € 25,- over te maken op gironummer 4064987 ten name van Vereniging Veluwe Geslachten te Veendam, onder vermelding van CD-4.

In 1998 gaf de Vereniging Veluwe Geslachten het eerste deel uit van het Civiel-rechterlijk Archief van Barneveld. De uitgave in boekvorm van de volgende delen bleek een te kostbare affaire. De VVG heeft nu een sprong voorwaarts gemaakt door het werk in vier delen via een modern medium te publiceren. Eén cd bevat alle vier de delen. In boekvorm zou de uitgave meer dan 2000 pagina's beslaan. Van elke akte worden op de cd alle daarin voorkomende persoonsnamen weergegeven. Dit stelt de genealoog in staat veel nuttige gegevens te verzamelen, vooral bij boedelscheidingen en testamenten. In de gemeente Barneveld waren in het verleden relatief weinig familienamen in gebruik. Een genealoog verliest daardoor gemakkelijk het spoor bij de vele Gerrit Hendriksen en Jan Cornelissen die gelijktijdig leefden. Dikwijls wordt veel duidelijk als diezelfde personen in de context van hun - soms verre - familie worden genoemd.

Met deze cd is weer een belangrijke Veluwe bron ontsloten. Het gebied dat door deze publicatie wordt bestreken is groter dan de huidige gemeente Barneveld. Het ambt Barneveld vóór 1795 omvatte ook delen van de tegenwoordige gemeenten Apeldoorn en Nunspeet. De dorpen en buurtschappen, die op de cd voorkomen, zijn: Barneveld, Elspeet, Essen, Esveld, Garderbroek, Garderen, De Glind, Harselaar, Kallenbroek, Kootwijk, Kootwijkerbroek, Meerveld, Milligen, Oudorp, Stroe, Uddel, Vierhouten, Voorthuizen, Vossen, Zeumeren en Zwartebroek. Een gedrukt exemplaar van dit werk kunt u raadplegen in het gemeentearchief van Barneveld.

Nechamah Mayer-Hirsch.

Kie Beetie Beet-Tefilla Jikkaree Legol-Ha'amiam.

Archivalia van de joodse gemeente Amersfoort. 43 pagina's met index, derde verbeterde uitgave

18-9-2002. Prijs € 8,75 te koop bij Museum Flehite.

In 55 paragrafen vertelt de schrijfster over de joodse gemeente Amersfoort. Het boekje behandelt de oudste synagoge, de eerste sjoeldienst in Amersfoort, de begraafplaats, de Cohens, de rabbijnen, het verenigingsleven, de joodse gemeente na de Tweede Wereldoorlog, de geschiedenis van de joden in Nijkerk enz. Het is door het bestuur van onze afdeling aangeschaft en ligt ter inzage in de bibliotheek

drs. Leonie van Beckum

De katholieke kerk in Leusden van ca 1000-ca 1980

Uitgegeven door de Historische Kring Leusden. De uitgave op A4-formaat telt 140 pagina's en bevat ruim 60 foto's. De prijs bedraagt € 14,25 (excl. verzending) Verder informatie bij de secretaris van de Historische Kring Leusden, dhr. H. Slotboom, Prinses Irenelaan 52, 3832 CD Leusden tel. 033 - 497 4330

Op 20 november jl. werd het boek gepresenteerd. Leonie van Beckum beschrijft hierin de geschiedenis van de kerk van Leusden, die zo'n duizend jaar geleden begon met de stichting van de kerk in Oud-Leusden. Als de bewoners rond de kerk na enkele eeuwen deze plek verlaten, komt na de Reformatie het zwaartepunt te liggen in Hamersveld, waar in 1716 een schuilkerk verrijst. Mevrouw van Beckum heeft veel belangrijke informatie verzameld over opvolgende pastoors en dit op een onderhoudende manier in het boek verwerkt. In het boek is een groot en belangrijk deel van de geschiedenis van Leusden vastgelegd. Verder schrijft zij over het kerkhof, de bedevaart naar Kevelaar, een zouaaf en het begin van de tweede wereldoorlog, aangevuld met herinneringen aan of van enkele markante personen uit de parochie. De Historische Kring Leusden is bijzonder blij met de verschijning van dit boek.

Jubileumboek Afdeling Delfland

Het bestuur van de Afdeling Delfland biedt de overige afdelingen van de NGV haar Jubileumboek aan voor de gereduceerde prijs van € 17,- in voorkomend geval plus de verzendkosten à € 3,40. Verdere informatie bij P.Scharp, e-mail: phscharp @ kabelfoon.nl

Kwartierstatenboek bestellen

De organisatoren van de kwartierstatenmarkt van 20 november jl. hebben een kwartierstatenboek samengesteld met daarin circa dertig kwartierstaten. Het boekwerkje is voor € 8,50 te bestellen bij D.J. Regtien, tel. 033-4633379.

Nieuwe service aan onze leden

Wilt u op de hoogte blijven van het laatste nieuws of herinnerd worden aan de eerstkomende bijeenkomst van de NGV afdeling Amersfoort en Omstreken? Stuur dan een mailtje met uw naam naar het e-mailadres van de secretaris van de NGV afd. Amersfoort: prosbach@hetnet.nl Als onderwerp graag vermelden: aanmelding informatie NGV. Verder graag uw NGV-lidnummer vermelden. Uw e-mailadres zal alleen gebruikt worden voor informatie, welke niet in onze periodiek kan verschijnen.

U wordt dan via bovenstaand e-mailadres of van het e-mailadres van een der andere bestuursleden op de hoogte gebracht van het laatste nieuws.

Bovenstaande is alleen mogelijk voor leden van de NGV afd. Amersfoort

Mw. P.E. Rosbach

secr. NGV afd. Amersfoort en Omstreken

Elvis heeft Bunschotense voorouders

Op 7 december jl. kon u in de Amerfoortse Courant lezen dat 'The King' oftewel Elvis Aaron Presley Bunschotense voorouders heeft. Teunis Eliassen van Bunschoten (1643-1727) en Gerritje Gerrits emigreerden tussen 1660 en 1670 naar Amerika. Zij kregen daar een dochter Rachel van Bunschoten (geb. 1695), die met Jan Hoed (Hood 1699-1742) trouwde. Hun zoon, Antheunis Hood (1719-1797) en Elizabeth Harrison (1720- vóór 1790) kregen een zoon John Hood (1745-1835), die op zijn beurt trouwde met Sarah Austin. Hun zoon William Hood (1777-1860) huwde ene Elizabeth en zij kregen samen een zoon Joshua Hood (1828-1885). Uit diens huwelijk met Margaret Johnson werd opnieuw een William Hood geboren (1852), die met Mary L. Warren trouwde. Hun dochter Minnie Mae Hood (1885-1980) is de oma van Elvis. Zij huwde Jessie D. McClowell Presley (1896-1973) en baarde de vader van The King, Vernon Elvis Presley (1916-1979) die met Gladys Love Smith (1912-1958) getrouwd was. Tot zover de krant. Wat er verder in het leven van de Presley's gebeurde, is pas echt voer voor genealogen. Op 08-01-1935 in Tupelo (Mississippi) werd Elvis geboren samen met zijn tweelingbroer Jesse, die echter dood ter wereld kwam. Elvis huwde op 01-05-1967 in Las Vegas met Priscilla Ann Beaulieu, geb. 24-05-1945 te Brooklyn (New York), dochter van luitenant James Wagner en zijn vrouw Anne. Dit echtpaar scheidde waarna moeder Anne hertrouwde met kapitein Joseph Paul Beaulieu, die de kleine Priscilla adopteerde. Op haar zesde kwam haar natuurlijk vader bij een vliegtuigongeluk om het leven. Priscilla beviel op 01-02-1968 te Los Angeles van een dochter Lisa Marie Presley. Moeder Priscilla scheidde op 03/09-10-1973 te Santa Monica van haar man Elvis, die op 16-08-1977 te Memphis overleed aan een overdosis drugs. Na de dood van Elvis leefde zij vanaf 1978 tot 1983/84 samen met Michael Edwards. Sinds 1985/86 echter leeft ze samen met Marco Garibaldi, een

Braziliaanse filmproducent. Op 01-03-1987 werd hun zoon Navarronne geboren. Lisa Marie Presley huwde in 1988 met Danny Keough, maar scheidde in 1994 van hem, nadat ze twee kinderen van hem gekregen had, Danielle en Benjamin. Hierna had ze enige tijd een relatie met Michael Jackson. Na hun scheiding schijnt Lisa relaties gehad te hebben met een Gulio Eglesias, Richard Gere en Nicolas Cage. Deze laatste relatie heeft slechts drie en een halve maand stand gehouden.